

Nagezonden vragen

Grondstoffenplan 2021-2030

Neveneffecten

---

1. Zijn er cijfers bekend, in relatie tot diftar en andere maatregelen, over de hoeveelheid afval die op straat of elders in het milieu terecht komt?

Ontwijkgedrag kan optreden bij alle veranderingen in het inzamel-systeem die sturen op betere afvalscheiding en de reductie van restafval en is daarmee niet per se uniek voor diftar. Bij de invoering van systemen die het aanbieden van restafval ontmoedigen, waaronder diftar, moet met onwijkgedrag rekening worden gehouden door het inzetten van aanvullende instrumenten, zoals gerichte communicatie, monitoring en handhaving. In veel gevallen is onwijkgedrag hiermee te voorkomen of tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Uit diverse gemeentelijke onderzoeken blijkt dan ook dat er geen sprake is van significantie hoeveelheden afvaldumping in diftar gemeenten¹. Binnen VANG loopt momenteel een onderzoek om de ervaringen landelijk beter te kwantificeren.

Het kan ook voorkomen dat de hoeveelheid vervuiling in de grondstoffenstroom toeneemt na de invoering van systemen die het aanbieden van restafval ontmoedigen, waaronder diftar, als gevolg van onwijkgedrag. Dit leidt tot vervuiling van deze grondstof-stromen en kan tot afkeur leiden. Als grondstofstromen afgekeurd worden, worden ze verwerkt als restafval. Dit is dus een zeer ongewenst neveneffect. Om deze reden is hier landelijk onderzoek naar gestart.

Beide onderzoeken zijn nog niet beschikbaar. Uit oudere onderzoeken van de eerste groep met diftar gemeenten blijkt juist dat de hoeveelheid zwerfafval in Diftar gemeenten lager ligt dan in gemeenten zonder tariefprikkel.

Wat we wel zien is dat het aantal dumpingen in heel Nederland toeneemt. Dit is het geval in gemeenten met beleid op restafval, maar ook in gemeenten zonder beleid op restafval, en komt minstens net zoveel voor in gemeenten met open restafvalcontainers, als bij gemeenten met containers met pasjes.

2. Wordt afval dat van straat wordt gehaald meegerekend bij de hoeveelheid afval die burgers per persoon, per jaar, aanbieden? Hoe wordt het afval dat van straat (of uit de struiken, sloten etc.) wordt gehaald eigenlijk verwerkt?

De hoeveelheid afval dat op straat of naast containers staat wordt meegeteld bij de hoeveelheid huishoudelijk afval per inwoner per jaar. Alleen het afval dat in het groen of in het buitengebied is gedumpt wordt anders geregistreerd. Dat is dus wel inzichtelijk. Het zwerfafval wordt net als het huishoudelijk afval verbrand. Het afval naast de ondergrondse containers wordt waar mogelijk gescheiden opgehaald. Zo rijdt HVC aparte routes voor apparaten en voor zakken plastic.

---

¹ Dit zijn veelal minder stedelijke gemeenten. In weinig zeer sterk stedelijke gemeenten is diftar al ingevoerd.

Afvalscheiding hoogbouw

---

3. Er wordt gesteld dat afvalscheiding lastig is bij hoogbouw. Wat is hier de reden voor? Wat is er makkelijker dan dicht bij de lift voorzieningen te treffen voor aanbieden restafval / gft afval/ PBD (plastic etc.) / Klein elektronisch afval (batterijen, apparaten...)

De opslagruimte is bij hoogbouw minder groot. De ruimte in de keuken is vaak schaars, waardoor er door inwoners andere keuzes gemaakt worden dan het neerzetten van bijvoorbeeld een gescheiden bakje voor etensresten, plastic etc. Daarnaast is ook de centrale verzamelruimte voor het afval in pandig vaak niet groot genoeg. De oudere flats zijn gebouwd in een periode waarin enkel restafval werd ingezameld. De afvalruimte is daar niet afgestemd op gescheiden inzameling. De oudste flats hebben helemaal geen inpandige afval ruimte. In beide gevallen moeten hiervoor investeringen worden gedaan en gaat ten koste van verhuurbaar oppervlak.

In een open publieke ruimte zijn de afvalbakken vaak wettelijk niet toegestaan vanwege voorschriften van de brandweer.

Verpakkingen en producentenverantwoordelijkheid

---

4. Door het rijk wordt door de steeds zwaardere belasting van restafval het probleem van afval en restafval bij de gemeenten neergelegd, die het vervolgens via hogere lasten, of zelfs voorstellen voor diftar dan weer doorschuiven naar de burgers. Maar burgers produceren geen afval, zij blijven ermee zitten. Het zou logischer zijn door invoering van een hoog statiegeld voor een veel grotere groep van verpakkingen (alle flessen, drinkpakken etc.) ook de bedrijven aan te pakken. Ook zouden alle supermarkten verplicht moeten worden alle statiegeld verpakkingen in te nemen, ongeacht waar een bepaald product oorspronkelijk is gekocht. Bedrijven zouden ook verplicht moeten worden producten zodanig te verpakken dat de verpakkingen makkelijk gerecycled kunnen worden (scheiding papier en plastic, gebruik van herbruikbaar plastic). Onnodige verpakkingen moeten worden verboden.

Alles wat u aangeeft gebeurt inderdaad, op nationaal en deels op Europees niveau:

1. *De verpakkingsindustrie kent (uitgebreide) producentenverantwoordelijkheid. Dit betekent dat de producenten financieel verantwoordelijk zijn voor het product in de afvalfase. Effectief betekent dit dat zij per kilo verpakkingsmateriaal die zij op de markt brengen een bedrag betalen. Dit bedrag wordt via een uitvoeringsorganisatie uitbetaald aan gemeenten (voor de inzameling) en sorteerders en verwerkers (voor de recycling). Deze vergoeding (inkomsten) van het afvalfonds worden meegenomen bij het bepalen van de afvalstoffenheffing. (het totaal van kosten voor afval minus opbrengsten bepaalt de hoogte van de afvalstoffenheffing)*
2. *Sinds twee jaar zit er zelfs een onderscheid op de bijdrage die producenten moeten betalen; producenten van verpakkingen die goed recyclebaar zijn betalen minder dan producenten van verpakkingen die lastiger te recyclen zijn.*
3. *De minister werkt daarnaast aan de uitbreiding van het statiegeld voor KLEIN PET en BLIK. De meeste supermarkten kennen een uitwisseling van statiegeld. Slechts enkele supermarktketens doen hier niet aan mee.*
4. *Het ministerie van Rijkswaterstaat heeft ook wetgeving ontwikkeld over de single use plastics. Vanaf juli 2021 mogen een aantal producten niet meer op de markt worden gebracht. Voor andere producten gelden communicatieverplichtingen, of in sommige gevallen zelfs een recycleaats voor de eigen branche (dit betekent dat zij verplicht zijn om een percentage van het gerecyclede product te verwerken in hun nieuwe producten). Er is net een nieuwe factsheet verschenen met de wijzigingen. Deze is toegevoegd.*

GFT-E/ Bioafval

---

5. Wat zijn de mogelijkheden om in Dordrecht GFT afval aan te bieden? Hoe wordt hier bekendheid aan gegeven? Hoe wordt het aanbieden van GFT afval gebruikersvriendelijker gemaakt?

Bij woningen met tuin (met uitzondering van de Historische Binnenstad) kan iedereen één of meer containers voor GFT/bioafval aanvragen. In de hoogbouw en in de Historische Binnenstad zijn de mogelijkheden voor het gescheiden aanbieden van GFT/ bioafval nog beperkt tot pilots.

In de Binnenstad en in Crabbehof zijn op diverse plekken verzamelcontainers voor bioafval geplaatst. De inwoners uit de omgeving hebben hierover een brief ontvangen.

In steeds meer hoogbouwcomplexen zijn containerruimtes met gescheiden inzameling. De inzameling van GFT eist door de stankoverlast extra aanpassingen van de verzamelruimte. Dit is een kostenintensief proces dat enige tijd vraagt.

Zowel voor de hoogbouw als voor de laagbouw kunnen er in de winkel en op de HVC site hulpmiddelen aangeschaft worden om de inzameling in de keuken te faciliteren (bakjes en composteerbare zakjes voor etensresten)

Over het algemeen wordt het tuinafval goed gescheiden. We zien dit slechts beperkt terug in het restafval. De etensresten worden nauwelijks gescheiden, en zijn juist de grootste fractie in het restafval. In het grondstoffenplan is daarom opgenomen dat in het communicatieplan met name aandacht wordt geschonken aan het goed scheiden van etensresten. Bovendien is in het grondstoffenplan voorzien dat in de zomermaanden het gft wekelijks wordt ingezameld, om stank, vliegjes en maden te beperken.

6. Zou er in de voorlichting niet ook aandacht moeten worden besteed aan de mogelijkheden om resten van voedsel te gebruiken voor kliekjesmaaltijden, tussendoortjes etc. Kortom aan het optimaal gebruik van het aangeschafte en bereide voedsel?

Wij nemen voedselverspilling mee in het communicatieplan.

Er zijn ook een groot aantal landelijke campagnes en initiatieven. Zo was er bijvoorbeeld afgelopen september De Verspillingsvrije Week 2020 waarbij er acties werden gehouden in supermarkten en scholen. Veel supermarkten en restaurants doen inmiddels overigens ook mee aan een verspillingsvrij initiatief. Zo kennen we diverse apps en sites zoals toogoodtogo, waar producten worden aangeboden die tegen de houdbaarheid aanlopen of al bereid zijn. Een aantal supermarkten, zoals de JUMBO, kennen hier bijvoorbeeld ook al een eigen bak voor.

Ook hiervoor zullen we aandacht vragen.

Luier en incontinentiemateriaal

---

7. Worden ouders actief voorgelicht over de voordelen voor milieu, financiën, en snellere zindelijkheid bij het gebruik van katoenen luiers? Is er bijvoorbeeld informatiemateriaal voor jonge ouders over hoe om te gaan met katoenen luiers, zodanig dat deze ook prettig zijn om te gebruiken?

Wij nemen alternatieven voor wegwerpluiers mee in het communicatieplan.

Diverse gemeenten werken samen met [Milieuceentraal](http://Milieuceentraal.nl) om het gebruik van wasbare luiers te stimuleren. Ouders kunnen daar ook terecht voor informatie: www.milieuceentraal.nl/bewust-winkelen/spullen-en-diensten/luiers/.